

Prenumerationspris:

1/1 år Ekr. 2 —
 1/2 " " 1:—
 1/4 " " 0:50

Utgivare: Svenska Fokförbundet.

Redaktör: N. Bees, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varje onsdag.

Pren. pris till utlandet:

1/1 år Ekr. 3:—
 1/2 " " 1:50
 1/4 " " 0:75

Estlandssvenskarnas sångfest.

Den mycket omtalade sångfesten, planerad att hållas den 2 juli d. å. i Hapsal, borde nu under den närmaste tiden bli vårt stora och ädla mål. Mycket arbete och dito besvär kräver hela arrangemanget — mera är utomstående ha en aning om — men med god vilja och mycken energi kunna stora ting uträttas här i världen. Arbetet för sångfesten är en gärning i svenskhetens tjänst, det är till förmån för vårt svenska gymnasium, där våra ungdomar inhämta kunskaper och vetande. Vi måste nu visa, att vi även själva kunna göra något för gymnasiet. På samma gång vill folkfesten lyfta våra estlandssvenskar, vår andliga människa upp över det vardagliga. Vi måste någon gång glömma dagens bekymmer, det all dagliga slitet och släpet jämte dess tvister, strider och avund för att vi må förnimma, att vi äro en själ, ett folk. Sångfesten kan mera än annat föra våra vitt spridda estlandssvenskar närmare varandra. För stärkandet av vår samhörighetskänsla är den därför av största betydelse. I Finland bruka svenskarna säga, att de sjunga svenskarna samman, och det har man faktiskt där gjort. Mätte vi estlandssvenskar följa deras exempel!

För att vi ska gå i land med företaget behövs det enighet och — förståelse för det mycket krävande arbetet. På någons axlar måste arbetsbördan vila, ty alla kunna vi icke aktivt delta i arbetet, men alla kunna dock på något sätt stöda före-

taget, om icke med annat så åtminstone genom att visa välvilja. De personer, som ha tagit hand om organiserandet, torde besitta de förutsättningar, som ett sådant företag kräver — och många ha vi icke att välja på — därför lycka till och framgång i arbetet! Vi kunna icke vara annat än tacksamma för att det finns personer, som åtagit sig besväret med arrangerandet av en sådan fest, och vill vi alla därför vara med. Och folk samlas i mängder både från när och fjärran till Hapsal söndagen den 2 juli 1933. Det hoppas vi.

Upp till enig estlandssvensk samtlng kring sångfesten!

N. B.

Vår hemlösa ungdom.

Jag har vässt pennan och är nu fast besluten, att det skall bli ord och inga visor. Undertecknad har länge gått och ruvat på tankar, som i denna artikel skola omsättas i ord. Det gäller våra "hemlösa" ungdomar ute i bygderna.

Våra åkrar äro små och delvis vanskötta, så att de på långt när ej kunna lämna mer avkastning än till födan. Ofta emotsätta sig de äldre varje försök till förbättring, stämplande sådant som nymodigheter o. s. v. Ungdomar, som arbeta på fars gård, få nöja sig med blotta maten och något i klädväg för allt sitt arbete. Någon penningelön blir det knappast tal om. De, som ej nöja sig med ett dylikt tröstlöst slit och släp, bege sig ut i världen med två tomma händer, men rika på energi och en

orubblig tro, att de skola lyckas. I dessa vargattider äro förtjänstmöjligheterna även ute i världen rätt så osäkra och vår ungdom är dömd att stanna och vänta på bättre tider.

En frisk och livskraftig ungdom har även andra behov: Den vill ha förströelse och glädje. I detta naturliga behov se våra gamla en djävulens snara och göra allt för att undertrycka och kväva denna livsyttring. Vad blir följden? Ungdomarna gå smygvägar och söka sig nöjen där, dit fadersögat ej når. De gå ut på gatan, komma tillsammans med andra "olyckssyskon" och för att bli kvitt tråkigheten skaffa sig pojkar ett rus. Alla bege sig sedan ut i skogen till "lek och glädje". Jag har sett, att t. o. m. kyrkogården fått utgöra samlingsplats för "hemlösa" ungdomar, som spela kort och skrävla på söndagseftermiddagen. Den som vågar ta sig an de unga för att ge dem sund förströelse, stämplas som förledare. Det är ej så länge, sen pastor D. kom till Rikull och gjorde ett försök att intressera ungdomen för ädlare nöjen. Han bildade en sångkör, skaffade fotboll åt pojkar och lärde dem använda densamma. Några äldre funno ej ord, kraftiga nog att fördöma hans förehavanden.

"Hur vill han sjunga med dem och hur kan en präst besmitta sig med fotboll" o. s. v. Glömde de måhända, att det ju var deras kära barn, som han umgicks med och ville ge god och nyttigt förströelse? Eller föredrar man spriten som nyttigare? En ämbetsbroder till pastor D. lär ha

tvivlat på fotbollen som ungdomsnöje, emedan det ej i bibeln talar om fotboll. Tänk hur mycket "förfallen" ungdom det finns ute i världen, där fotbollen segrande gått fram! Här ytterligare ett par ex. på hur inskränkta och bundna av fördomar föräldrar ännu i vår tid kunna vara:

En ung man intresserade sig för "Corona"-spelet. Då han varken söp eller rökte och i övrigt ej hade lust att deltaga i andras tvivelaktiga nöjen, beslöt han att laga sig ovannämnda spel. Så länge ej fadern visste, vad saken gällde, sade han intet, men då coronabordet var färdigt och togs i bruk, trädde han fram och befallde, att sonen strax skulle hämta yxan och förstöra det. Han sade sig ej kunna stå till ansvar inför Gud, att han tillät sonen roa sig på detta sätt. Sonen försökte tala reson och hotade med att gå ut i byn, supa sig full eller göra något annat mindre vackert. "Ja, det får du göra, ty då jag ej ser dina förehavanden, är jag icke heller ansvarig längre", blev svaret. Corona't förstördes. En annan far begav sig bort från hemmet, då hans son firade bröllop. Han kunde ej se glad ungdom kring sig.

Heder åt den gamle fadern, som, då ett av hans barn gifte sig, deltog i bröllopsglädjen. Men när ungdomen roat sig både länge och väl, anhöll om en halvtimmes uppmärksamhet och förrättade bön.

Kan en kristen taga skada till sin själ genom att deltaga i ungdomens nöjen? Är det ej en kristens plikt att just vara med och inverka förädlade på de unga? Att fly fältet kallas ju feghet.

Vår ungdom är präktig och håller sig väl inom rymlighetens gränser. Det har undertecknad många gånger sett prov på. Flera somrar å rad ha i Rikull anordnats friluftsfester, men allt har gått väl. Ungdomen känner ansvar och förstår uppskatta festarrangörernas ansträngningar att ge dem en glädjefull afton. Ingen söker beröm och ära i ungdomsarbetet. Ej så som en äldre man nyss sagt om sångövningarna, att ledaren och sångarna bara trakta efter ära och därför samals till övning.

Vilken enfalld!

Göra vi ej något för vår ungdom, blir det även en national-ekonomisk förlust. Ungdomen söker sig nämligen ut till de estn. kommunerna och icke bara bevisar föreställningar med estn. program utan även lämnar sina surt sparade slantar där. Ja ännu mer! Estniska festarrangörer tränga in i de svenska kommuneuna, ge fester med helt estniska program och föra tillika bort en nätt summa penningar. Sådana festföreställningar ha arrangerats av ester på Rågöarna. Bör sådant tillåtas? Ja, så länge vi själva sitta med händerna i kors, kan ingenting göras åt saken. För esterna är vår overksamhet bara till gagn.

Nej, så länge vi ha en svensk ungdom med svenskt sinnelag, böra vi ordna våra nöjen själva. Svenskbygdens ungdom, sätt i gång med svenska fester och låt ej i din hemtrakt estniskan undantränga vårt vackra svenska språk och låt ej den muntra ringleken undanträngas av främmande surrogat! Frisk framåt!

-n W-g.

Svenska Odlingens Vänner.

Söndagen den 18 mars samlades föreningen "Svenska Odlingens Vänner" styrelse, förstärkt med ombud från Birkas, Vormsö, Rickholtz och Vichterpal, till styrelsammanträde i Hapsal å hotell Petersburg. Kassaredovisningen för 1932 behandlades samt genomgicks det av centralstyrelsen tidigare uppställda budgetförslaget både för föreningen i allmänhet och för Birkas. Vissa ändringar gjordes här och där, bl. a. anslogs 100 kr. för Vichterpals svenska skola.

Bland annat behandlades också frågan angående den planerade sångfesten och sångprogrammet. Vidare berördes det svenska gymnasiet och Kustbon.

Mötet blev synnerligen livligt och räckte in på sena natten, ty även en och annan tvistefråga behövde genomgå, och för sådant intresserar man sig i allmänhet mera än det, som direkt hör till verksamheten.

Årsmötet

försiggick sedan dagen där på i gymnasiet lilla sal. Själva årsmötet föregicks av svensk gudstjänst i Hapsals kyrka kl.

8,15 på morgnaden av pastor Sven Danell. Mötet blev icke alltför talrikt besökt, då väglaget var mycket dåligt. Från Nuckö och Rickholtz hade endast enstaka infunnit sig, de flesta besökarna voro från Vormsö.

Års- och kassaberättelserna jämte revisorernas utlåtande föredrogs och antogs av årsmötet. Vidare antogs det av styrelsen uppställda budgetförslaget oförändrat samt valdes revisorer för 1933.

Med undantag av ett litet missförstånd angående sångfestprogrammet, som förutom dettas påpekande tyvärr utmynnade i ett överflödigt personligt anfall från en av festarrangörernas sida mot en av de närvarande, vilken icke heller blev svaret skyldig — men sådant händer ju ibland och försoning följer omedelbart, då de upprörda sinnena lagt sig — avlopp mötet glatt och ledigt och det hela undanstökades på kort tid.

Årsmötet avslutades med "Modersmålets sång", som sjöngs stående.

En annan gång skrives närmare om årsmötet.

Våra bildningssträvanden.

Under rubriken "Det fria folkbildningsarbetet" har märket K. N. i Nr. 7/8 av Kustbon infört ett inlägg i frågan, som klarlägger ett bildningssträvande av icke ringa bärvidd för svenskbygden. Då förf. framhåller att ungdomen efter avslutade skolkurser har föga nytta av dem, om ej det vetande man inhemtat underhålles och utvecklas, lägger han tingret på en sjuk punkt i våra bildningssträvanden och ger tillika med det fria folkbildningsarbetet, som här borde sätta in, det tungt vägande motivet för det enda tillbudsstående bote-medlet att samla denna ungdom för en bildande och utvecklande verksamhet.

Den frågan har länge stått s. a. s. på dagordningen. Kulturföreningen "Svenska Odlingens Vänner", som själv funktionerar som en centralorganisation, har bildat lokala föreningar och utgångna elever från Birkas bilda ett elevförbund, benämnt "Birkasvännerna". Sa ha vi ju ännu de lokala sångföreningarna som

kunna hänföras hit. Men dessa organisationer med undantag för de sistnämnda ha fört en jämförelsevis tynande tillvaro. Med anledning därav och att särskilt för Birkasvännerna den spridda bosättningen försvårar samarbetet, upptogs på senaste sommarfest å Birkas under diskussion frågan huruvida ej elevförbundet borde uppdelas på lokala föreningar som i sig upptaga jämväl annan ungdom i arbetet. En annan utväg diskuterades jämväl, nämligen att bibehålla Birkasvännerna som sådant, det vore ock att söka gjuta in liv i S.O.V-s lokalavdelningar. Vi ha nämligen ej råd till att dela tillbudsstående krafter, vilket skulle försvaga arbetet. Likaså böra vi akta oss för överorganisation. Frågan kommer under förnyad behandling under vinterfesten den 26 ds å Birkas, till vilken fest kallelse utfärdats till alla kända f. d. Birkaselever och vore det önskligt att även andra för våra bildningssträvanden intresserade skulle finna sig för att en för våra bygder vital fråga kunde få en lycklig lösning.

E—d.

En björntjänst.

Brev från Rickholtz.

I estniska tidningen "Lääne Elu" finnes i N 21 av den 15 mars en artikel, som väckt uppseende i relegiösa kretsar i Rikull. Man gissar att det skall vara någon svensk Ortsbo, som vill komma åt dem.

Vid ett flyktigt genomgående kan nämnda artikel, som skoningsslöst gisslar och blottställer pingstvännernas och de frikyrkligas gudstjäuster, omvändelsemetoder och intolerans gentemot oliktänkande, verka som tagen på kornet. Dock, vid närmare analys kunna vissa delar tåla en rätt så skarp kritik.

Visserligen är pingströrelsens taktik gentemot andra samfund mycket aktiv och utmanande och dess förkämpars uttryck, när de slunga ut sina fördömelser, högst drastiska.

En lugn och tänkande människa kan heller inte undgå att känna sig illa berörd över orgierna på deras s. k. eftermöten. Men att sända in sådana dras-

tiska uttryck, som de använda, till estniska tidningar, måste utan vidare anses som ett tanklöst tilltag. Vi kunna jn allt som oftast konstatera, att de estniska tidningarna begärligt ta emot allt, som förlöjligar estlandssvenskarna. Artikelns rubrik lär redan ha blivit en slagdänga i Hapsal, med vilken gatpojkarerna häna svenskarna på gatorna. Sens moral!

Vad de frikyrkliga angår, så kan man tryggt säga, att insändaren varit ute i ogjort "väder". Först och främst borde det vara en heder för de frikyrkliga, att de lyckats uppföra rymliga och solida bönehus, ty det bevisar väl intet annat än god företagsamhet. Missionärsbostaden i Bergsby är inte alls någon ståtlig villa, som skribenten uppdiiktat och falskt påvisar, utan en liten men snygg och trevlig rödstuga.

Att det uppkommit en "storm i vattenglas" mellan friförsamlingen och den nybildade sångkören, kan ur en utomståendes synpunkt inte endast bero på de föras ingrodda fördomar utan 75 procent av skulden torde väl kunna skrivas på en del framfusiga brushuvudens inom den senare sammanslutningens konto.

Att styrelsen, som bär ansvaret för församlingens tillhörigheter, bör tillfrågas, när dessa skola utlånas till utomstående, är ett lika fastslaget faktum som att $2 \times 2 = 4$. Så länge vi leva i ett borgerligt samhälle, måste vi också respektera andra människors äganderätt.

Det kan inte bortresoneras, att sekteristerna grumlat vår folksjäl genom att splittra vårt folk i kottierier, som ständigt föra krig mellan sig själva. Vår nationella samhörighetskänsla har härigenom icke stärkts och våra faders kyrka har nära på nog ställts i skamvrån. Men vi få inte saklöst överfalla oskyldiga.

Vilja vi uppta kampen mot den relegiösa sjukligheten i svenskhetens tecken, så är det alldeles förkastligt att insända fräna artiklar i estniska tidningar, ty därigenom uträttar vi bara björntjänster, tycker åtminstone

Göran Brink.

Reval.

Onsdagen den 29 mars anordnas i svenska skolan å Riddaregatan 3 en teåfton med början kl. 7 e. m.

Vid nämnda tillfälle talar riksdagsmannen M. Westerblom angående de politiska strävandena och fru R. Beipman står för serveringen

Å Birkas Folkhögskola gavs den 10, 11 och 12-dnes en kurs i tillverkning av korv. Kursen, i vilken även skolans utomstående deltog, omfattades med stort intresse och avslutades söndag kväll med ett samkväm, under vilket Fröken L. Sander, kursledaren, väckte frågan om bildandet av en kvinno förening för orten med uppgift att tillvarata hemmets intressen. En komitté tillsattes med uppgift att föra frågan vidare.

Matlagningskurs gives, som tidigare meddelats, å Birkas Folkhögskola den 27, 28 och 29 mars. Kursdeltagare erlägga en avgift av 1 kr. ett för allt eller motsvarande i natura för kost, som under kursen tillredes. Långvägaboende beredas i mån av utrymme sovplats å skolan. Besökare av vinterfesten d. 26 kunna såhunda efter anmälan hos Husmor stanna kvar och helst medtaga filt, lakan och huvudkudde.

Nargö.

Ön får ett nytt kapell. Som bekant förstörde ryssarna under krigstiden Nargösvenskarnas lilla kyrka. Nu börjar man bygga en ny sådan. Över 1000 kronor finnes redan för ändamålet i Revals svenska församlings kassa — till denna församling hör också Nargö och kyrkoherde B. Lund vistas f. n. i Sverige, där han för samma ändamål samlat över 800 sv. kr. Ännu behöves pengar till, ehuru kronan lovat ge billigt byggnadsmaterial. Alla åtgärder för det nya kyrkbygget ha vidtagits.

Upprop.

Till alla svenskar i Aibolandet.

Vipallsvenskarna ha länge saknat ett eget skol- och föreningshus. Skolbarnen ha varit tvungna att hela vintern bo långt borta från sina hem. Nu har Svenska Odlingens

Vänners lokalavdelning i Vichterpal tillsammans med skolbarnens föräldrar och andra intresserade beslutat att bygga ett skolhus i Allikleby (eft. gammalt Akup). För att få nödvändigt byggnadsmaterial, har S.O.V-s lokalavdelning i Vichterpal köpt kommunens gamla skolhus, men mycket, mycket fattas ännu. I hopp om att våra stamförvanter förstå våra kultursträvanden och vilja hjälpa oss, vädja vi till alla att bistå oss genom att sända penningbidrag.

För alla summor redovisas i "Kustbon".

Adress: Svenska Odlingens Vänners Vichterpalavd. Styrelse Vihterpalu p. ag.

Vihterpal den 2 mars 1933.

B. W. Gottkampff, A. Söderman, M. Gottkampff.

Hapsal.

Dr. Riesenkauff-Lindström invärtes- (lung) och barnsjukdomar.

Mottager 9-11 och 3-4, telef. 100. Stora Slottsg. 12, Hapsal.

Frisörsalong för dam och herr

Amberman,

Karrigat. 17, Hapsal. Flyttad från Karrig. 9 till Karrigat 17 efter 1 jan.

Edsv. advokaten

A. Riesenkauff,

Stora Slottsgat. 12, Hapsal.

Alla rökare föredra bättre cigaretter och tobak

"Mikado" — "Extra"
25 st. — 35 cent.

"Palm" och "Kavaler"
25 st. — 20 cent.

"Malai" och "Trapesund"
50 gr. — 60 cent.

överträffa i alla avseenden andra konkurrerande sorter till nämnda pris.

"Tobaksfabrikerna"

H. Anton & Co, A/B "Regina"

OTTO JANSSONS SKOFABRIK

Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss-skodon, Slitstarka, Goda passformer. Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla välso rterade affärer.

Rekommenderar sina förskil. tillverkningar av PROMENADSKODON, SPORT-, JAKT- och MÖTORKÄNGOR.

Prima PORTLAND CEMENT från

A/B Gullhögens Bruk, Skövde.

Inrikes.

Statsbudgeten för 1933/34 är nu färdig. Den balanserar på 61,9 mil. kronor. I de närmaste dagarna går den till Riksdagen.

Slottet i Katrinendal, som tidigare under ryska tiden varit guvernörens sommarresidens men sedan under estnisk tid delvis inretts till museum, hade man beslutat ombygga till palats för Estlands statsöverhuvud. På somrarna har det även nu bebotts av Statsäldsten, och där har man mottagit främmande monarker. Nu skall det bli presidentpalats, men vetenskapsmän från Dorpat ha satt sig emot ett dyrbart ombygge, varför resp. kommitté i går beslöt låta slottet bli oför-

ändrat såsom hittills och endast företaga en grundlig renovering.

Utlandet.

Tysklands riksdag har sammanträtt. Regeringen kommer att begära stora fullmakter. Om dessa beviljas kommer Hitler faktiskt att bli Tysklands diktator på 4 år.

Stormakterna: England, Italien, Frankrike och Tyskland planera ett europeiskt förbund för skyddande av freden. Både England och Italien vilja ha Tyskland med i förbundet ehuru Frankrike uppställer villkor. Få se, vad Folkförbundet säger till saken.

N. J. Johanssons Eftr. A.-B., Syfabrik
A PLARED

Specialité: Tillverkning av
OVERALLS och ARBETSKLÄDER
Telefon: Aplared 1 och 2

OLOFSTRÖMS Rostfria kokkärl rekommenderas

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
Järnvägsrestauranten

VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig spritservering. Förstklassig musik. På sommaren ändå platsen i staden för härlig parkservering. God plats för bilar.

Den Gyllene Freden

Vid Järntorget, Stockholm
Riks 80 29

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselvatörer, Rullager, Rallvagnshjul, Köklligods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET
ABJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Jordbruksredskap

&

Trädgårdsarbetsverktyg

Plogknivar, plogvingar, plogbillar.

Sorteringverktyg, järnplåt, stängseltråd, spikar m. m.

J. Puhk & Pojad

Estonia puiestee 19
Tel. 427-55.

AKTIEBOLAGET

Gestriklands yllefabrik JÄRBO

Sporttyger, melerade Filtar, Vadmal och Korderoj. Goda kvaliteter och billiga priser. (2429)

BORÅS VÄVERIARTIEBOLAG, BORÅS Alla slags bomullsvävnader

Vildskinn Räv, Utter, Mård, Hermelin Ekorre, Hare och Kanin uppköpas till allra högsta pris. Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.
FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Symaskinerna

Naumann,
Pfaff,
Vesta

&

Naumann Velocipederna

äro billiga och goda. — Skriftlig garanti
Kr. Saar & CO.,
Tallinn, Viru tn. 3.

E. W. Just

Blekeri - Färgeri - Merserisatio
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

FERD. AHLSTRÖM

FLÄSKSALTERI och CHARKUTERIFABRIK
Tel. 4300, 240 Norrköping Tel. 4300, 240
Kött-, Fläsk- och Charkuterivaror
i parti och minut

Hemmets Journal

innehåller
veckans bästa läsning

N. O. Lundström & Co

Innehavare F. Alb. Pettersson
Estlands vice Konsul Importaffär

Luleå.